

Tatarzy litewscy świętują Nawruz

Chciałbym podzielić się z czytelnikami „Awazymyz” informacją o tym, jak Tatarzy litewscy obchodzili w Wilnie wiosenne święto Nawruz. Z moją małżonką Anią mieliśmy zaszczyt być zaproszeni przez tatarską społeczność na uroczysty koncert z tej okazji.

Ale najpierw o historii i tradycjach tego święta, które wypada 21 marca. Nawruz to według astronomicznego kalendarza słonecznego święto Nowego Roku, obchodzone w dzień wiosennej równonocy, gdy Słońce w swojej wędrówce wchodzi w znak Barana. Tradycja świętowania Nawruz powstała w Chorasanie, historycznej krainie w północnowschodnim Iranie, ponad 3000 lat temu, gdy ludzie zaczęli uprawiać ziemię.

Na Bliskim Wschodzie i w Azji Środkowej Nawruz stał się nieodłączną częścią kultury ludów wyznających islam. W niektórych krajach Nawruz jest oficjalnym świętem i dniem wolnym od pracy. W Rosji obchodzą go Tatarzy, Kazachowie, Baszkirzy, Kirgizi, Tadźycy, Uzbegy. Na Krymie Nawruz pojawił się wraz z tureckimi przodkami krymskich Tatarów. Wzmianki o tym święcie znaleźć można w utworach klasyka krymskotatarskiej poezji, Aszyka Umera (pierwsza połowa XVII w.).

Zgodnie z tradycją przed jego nadejściem należy dokładnie wysprzątać domy i obejścia, a także spłacić długi. Na świątecznym stole muszą się znaleźć okrągłe „lepioszki” z pszenicy, jęczmienia, prosa, kukurydzy, fasoli, grochu, soczewicy, ryżu, sezamu i bobu.

Na koncercie zorganizowanym w Wilnie z okazji święta obecni byli ambasador Turcji na Litwie, parlamentarzyści, przedstawiciele Rady Mniejszości przy Ministerstwie Kultury Litwy, a także goście z Azerbejdżanu i Kazachstanu oraz społeczność tatarska z Litwy. No i oczywiście miłośnicy tatarskiej kultury.

Świąteczny koncert otworzył krótkim przemówieniem Adas Jakabauskas, przewodniczący Związku Tatarów Litewskich, który pokrótce opowiedział o święcie Nawruz.

Jako pierwsza na scenie pojawiła się trójka dzieci, dwie dziewczynki w uzbeckich strojach i chłopiec. Do występu wokalnego przygotowała ich mama. Następnie widzowie mogli podziwiać

tatarski dziecięcy zespół wokalnie-taneczny w kwiatnych wiankach na głowach. Przedstawiciel Kazachstanu pokazał film o obchodach Nawruz w swoim kraju, po czym zagrał na bajanie (kazachskim instrumencie). Pięknie zatańczył zespół „Alije” – czwórka dziewcząt w efektownych strojach, każdy w innym kolorze. Kierownik zespołu, Alik Melech wykonał tatarską piosenkę na akordeonie, na gitarze – „Wiosenny walc”, a zakończył popis rytmicznym utworem na harmonijce ustnej. Wystąpił również młodzieżowy zespół rosyjski „Arynuška”, a zespół tatarskiej społeczności na Litwie Dusłyk, złożony z dzieci w wieku szkolnym, tańczył i śpiewał po tatarsku z akompaniamentem skrzypiec i akordeonu.

W przerwie koncertu przedstawicielka ormiańskiej diaspory na Litwie wręczyła na scenie przewodniczącemu Związku Tatarów Litewskich, Adasowi Jakabauskasowi kołacz *bachwala*. W dalszej części Galija Chanum zadeklamowała wiersz pt. „Faticalar”, a studiujący w Kownie Azer zaśpiewał pięknym, szkolonym głosem. Gdy skończył śpiewać, zatańczył do wtóru rytmicznej, kakukaskiej muzyki. Coś zachwycającego!

W sąsiedniej sali można było podziwiać wystawę fotograficzną „Tatarzy na wojnie” przygotowaną przez Tatarów z Kowna i wizerunki konnej gwardii tatarskiej walczącej pod sztandarem Wielkiego Księcia Litewskiego Witolda.

Zaprezentowano też prace małych artystów (w wieku 4-7 lat) przygotowane na konkurs „Przyszła wiosna”. Wybrano najlepsze dzieła i uhonorowano zwycięzców dyplomami, a wszyscy uczestnicy otrzymali słodyczkami.

Na zakończenie koncertu widzowie powstali i odśpiewali hymn Tatarów „Tugan tel” (słowa wyświetlano na ekranie).



Opuszczając salę po koncercie, widzieliśmy uśmiechy na twarzach ludzi. Warto uczestniczyć w tego typu imprezach, by bliżej poznać kulturę narodu, który, podobnie jak my, zamieszkuje na ziemiach litewskich od przeszło 600 lat. Wszystkim uczestnikom koncertu, którzy z zamiłowaniem kultywują tatarską kulturę, życzymy wielu sukcesów w twórczej działalności.

Romuald Szpakowski